CANADA

STÖRSTA OCH BÄSTA SVENSKA TIDNING I CANADA, UTGIFVES HVARJE ONSDAG I WINNIPEG, MAN., AF

FLEMING PRINTING CO, LTD

PRENUMERATIONSPRIS.

Helt År (i förskott)	$1.00	Prenumerationsmedel insändas så väl i registreradt bref, som Post eller Express Money Order eller Postal Note. Dessa senare behöfva ej registreras
Halft År d:o	.60	
Tre månader	.35	
Helt år till Sverige	2.00	
Halft År d:o	1.00	

KONTOR.

Tryckeri och Bokhandel är beläget å 259 Fountain st. invid Sv. Luth. Kyrkan. Besökande landsman alltid välkomna.

Adressera alla försändelser till

CANADA,

Box 2[illegible] WINNIPEG, MAN.

Management och Redaktion

John E. Lidholm. K. Flemming.

Telefonfrågan i Manitobas politik.

Premier Roblin är en fullflätad politiker. Hans rykte för administration, ekonomi och renhärighet i politiken såsom ledare af Manitobas regering är icke afundsvärdt, och han känner troligen med sig, att hans nederlag vid det komman de valet är nästan oundvikligt, sedan liberalerna lyckats få till ledare en man af så utmärkta egenskaper som Mr. Brown i Portage la Prairie, hvilken, såsom vi förut påpekat, föresatt sig att reformera politiken, och satt denna punkt först på det program, han förelagt valmännen. Det är därför ej att undra på, att Mr. Roblin uttänkt ett annat fält där den stundande valkampen skulle föras. Oaktadt hans majoritet i provinslegislaturen är fyra femtedelar, måste man ihågkomma, att den populära majoriteten i provinsen utgjorde endast femtonhundra röster. Mr. Roblin undviker därför all diskussion om den politiska moralen och, likt den erfarne yrkespolitikern, tager sin tillflykt till krigslist, samt skyltar nu såsom förkämpe för "municipal äganderätt" med särskildt afseende på telefonfrågan, ty Manitoba liksom det öfriga Canada ligger i händerna på Bell-bolaget, hvilket genom sina höga afgifter förhindrat en allmän spridning af detta nödvändiga modärna hjälpmedel.

Huru öfverraskande det än är att finna Mr. Roblin posera såsom en fiende till monopolistiska institutioner, bör det ej förvåna, att liberalerna äro lika angelägna som Mr. Roblin att värna folkets rättigheter, oaktadt de ej kunna godkänna hans tillvägagångssätt. Mr. Roblin har fullkomligt klart för sig, att provinsen är alldeles enig i frågan om municipal äganderätt till telefonen, och söker nu begagna sig af detta för att tillförsäkra sin regering återval för nästa period. Den lagstiftning, som antogs af legislaturen förra sessionen, bestämmer, att provinsen bygger hufvudlinierna samt likaledes telefonsystemen i provinsens tre största städer, Winnipeg, Brandon och Portage la Prairie; vidare att en plebiscit-röstning företages vid municipalvalen nästa månad öfver frågan: "Skall denna municipalitet äga och drifva sitt eget telefonsystem?" Ett jakande svar på denna fråga gifver municipaliteten rätt att utfärda obligationer för en telefonanläggning, och provinsregeringen, om den så finner för godt, att garantera dessa papper. Hvar och en kan se, hvilken makt här läggas i regeringens händer och huruvida inflytande en hänsynslös administration härigenom kan utveckla för sina egna partisyften i en så sparsamt befolkad provins som Manitoba. Dessutom åtager sig provinsen ytterligare en obligationsskuld på ett par millioner dollars, i trots af det faktum, att percapita-skulden i Manitoba nu uppgår till omkring $90. I Ontario, där de under 30 år hade en duglig och ekonomisk liberal regering, uppgår provinsskulden till endast $5 per capita.

Helt naturligt kritisera därför liberalerna Roblin-regeringens metoder och motsätta sig af alla krafter dess manövrer att förvilla frågan om "municipal ownership" med provinspolitiken. Frågan var härförliden uppe till behandling vid Manitobas municipaliteters årsmöte i Portage la Prairie. Regeringen hade räknat ut att få denna institution att godkänna sitt program, och det är ej godt att algöra hur långt den lyckades i detta syfte, ty delegaterna voro ju förut enhälliga i frågan om "municipal ownership" och fångades därför i Roblins skickligt utlagda snara att gifva hans farliga och ofullständiga lagstiftning sitt understöd.

Det måste anses vara ett jämmerligt förhållande, när en provinsregering känner sin existens tyckas bero på ett godkännande vid municipalvalen och hopplöst sammanblandar provinspolitik med kommunalpolitik, till skada för provinsen och municipaliteterna. Det är sorgligt att se denna fråga på detta sätt neddragen i partipolitiken. Hela Canada skulle med intresse åsett "municipal ownership" af telefonen undergå ett första försök i Manitoba, men det synes vara omöjligt så länge Roblin-

Lysolje-tyranniet.

Det rättsliga åtal, som i Ohio slutade fällande för Standard oljebolaget, har lagt i dagen, att jättetrusten ej allenast sökt hindra det fria handelsutbytet, utan jämväl bedrifvit en grym och hänsynslös taktik för att krossa all konkurrens och tillförsäkra sig monopol. Den enorma affär, hvilken på detta sätt byggts upp, kan man bedöma af det faktum, att sedan åtalen begynte, särskildt riksadvokatens i Washington, trustens aktier sjunkit på börsmarknaden från $760 till vid pass $500 eller omkring 160 millioner dollars. Visserligen har trustens styrelse genom utsända cirkulär sökt lugna aktieägarna med allehanda påståenden, samt försäkringar att den skall reda sig ur klämman, men tecken tyda på, att Standard Oil hunnit till den punkt, där dess stolta böljor skola sätta sig. Det har vidare bevisats, i rak strid mot trustens påståenden att den har reducerat lysoljans pris till hälften, det i stället stadigt avancerat allt efter ökad kontroll af denna industri. Det förhållande, att detta belysningsmedel hufvudsakligen användes af det fattigare folket, blottar trustens rätta karaktär, hvilken, såsom ett privat bolag, tagit sig före att i verkligheten beskatta en klass, som är minst i stånd att bära en dylik börda. Oaktadt det naturliga förrådet alltid är stadt i ökning och metoderna för oljans ekonomiska förädlande alltjämt förbättrats, har den höjning med en bråkdel af en cent som tid efter annan äger rum, i trustens kassakistor skyfflat in millioner dollars, tagna från fattigmannens förtjänster. Standard Oil synes verkligen hafva uppnått det mål, som är den stora afsikten med alla truster, nämligen att upphäfva lagen om tillgång och efterfrågan. Genom att skaffa sig kontroll öfver marknaden, kunde den bestämma priserna, och gjorde det äfven. Detta kunde dock endast utföras under en hög skyddstulls hägn. Sedan den utländska konkurrensen dödats genom lagstiftningsåtgärder, grep man sig verket an att döda den inhemska och lyckades däri på ståndigt. Sedan var det en fråga att trafva upp millioner på folkets bekostnad samt använda dessa enorma inkomster till ytterligare utsugning. Faran af en handelspolitik, som möjliggör existensen för en dylik korporation, skulle stå klar för alla tänkande människor. Men, i sin blindhet hållande den nationella utvecklingen för att vara en frukt af Dingley-tariffen, i stället för att den uppstått genom utvecklingen af de naturliga tillgångarna i ett rikt land genom dess inbyggares eget arbete och företagsamhet, fördrager Förenta Staternas befolkning ett tyranni mera tryckande än det beskattningsväsen, de engelska kolonierna en gång gjorde uppror emot. Stiftandet af Shermans antitrustlag och dess tillämpning under stora kostnader och besvär, visar, att amerikanerna så småningom vaknat till insikt om och kommit underfund med hvilka makter som regera dem. Det förhållande, att det republikanska partiet återvaldes med nytt mandat från folket, är icke så mycket bevis på att folket "hänger fast vid sina gamla afgudar" som fastmer "godt bondförstånd" att taga den bästa vägen mellan Bryans och Hearsts öfverdrifter.

Telefonens utveckling i Sverige.

I telegrafverkets nu utkomna berättelse redogöres för rikstelefonens utveckling och verksamhet under 1905. Vi meddela här några uppgifter af allmännare intresse som visa telefonens ytterligare framsteg i Sverige.

Medan telegrafledningarna vid 1905 års slut hade en längd af endast 29,714 kilometer (1 kilometer är ungefär ⅔ engelsk mil), har telefonförbindelseledningarnas sammanlagda längd under året ökats med 13,228 km. och uppgingo vid detta års början till 75,604 km. eller 2½ gånger mera än telegrafledningarna. Af denna längd voro endast 632 km. enseltrådiga.

Tillväxten under tioårsperioden 1896—1905 af telefonen är storartad. Längden, som 1896 var 62,666 km., uppgick vid 1905 års slut till 166,396 km. (interurban-, telefonförbindelse- och abonnenttelefonledningar). Central- och växelstationerna ha ökats från 633 till 1,380 och telefonapparaterna från 20,911 till 81,994.

Telefontrafiken har visat en enorm utveckling. Under året har antalet samtal uppgått till 233,299,780, däraf särskild samtalsafgift (perioder) erlagts för 9,122,780. Ilsamtalen ha utgjort 532,004, serie-samtalen 87,050 och nattsamtalen 202,019. Ökningen sedan föregående år är 21.4 procent.

Stockholm kommer naturligtvis främst med 38,561,200 samtal, Göteborg rycker ganska nära med 29,545,600, Gäfle kommer i tredje rummet med 1,558,800, Malmö först i fjärde rummet med 11,017,100, Norrköping med 6,494,000, Upsala med 5,430,300, Hälsingborg med 5,410,900, Sundsvall med 4,935,900, Kristianstad med 4,748,600; Karlstad med 4,066,900, Örebro med 3,736,800, Falun med 3,675,000, Östersund med 3,363,100, Söderhamn med 3,233,000, Halmstad med 3,447,100, Linköping med 2,996,900, Jönköping med 2,915,700, Eskilstuna med 2,909,600 samtal o. s. v.

Om man går tillbaka till år 1887 voro telefonsamtalen mot abonnementsafgift 2,962,779; år 1891 sprungo go de upp till öfver 18 millioner, 1899 nådde de öfver 100 millioner, för att förlidet år springa upp till närmare 225 millioner.

Telefonsamtalen med utlandet, både afgångna och ankomna, visa för Norge 84,536, för Danmark 97,034 och Tyskland 3,564.

Inkomsterna för inträdes- och telefonabonnementsafgifter utgjorde kronor 4,132,288 samt 3,735,244 kr. år 1904, således en övning af 397,043 kr. eller 10.6 proc.

Hela anläggningskostnaden af statens telefonnät från telefonens början år 1881 till slutet af år 1905 har uppgått till den stora summan af kronor 33,342,693. Första året offrades blygsamma 7,569 kr. på anläggningarna för att springa upp under sista året till 2,262,448 kr. Störst var beloppet under år 1902 med 3,416,750 kr. och redan från år 1901 lades årligen öfver en million ned i anläggningen och från år 1897 öfver två millioner kr. årligen.

För att visa i hvad mån inhemsk eller utländsk industri anlitats för anskaffandet af inköpta varor och effekter, må nämnas att inhemska varor inköptes för 1,748,454 kr. och utländska varor för 450,459 kr.

Förenta Staterna

Augustinasynoden består nu enligt utsänd redogörelse öfver dess 47de årsmöte af 1,030 församlingar, Kyrkornas antal är 889 och prästboställenas 416. Pastorernas antal är 558. Kommunikantantalet är 148,323 och hela medlemstalet 236,882. Under det flydda året ökades kommunikanternas antal med ej fullt 4 procent. Kyrkoegendomsvärdet uppskattas till $6,613,156,96, hvarpå hvilar en skuld af $745,398.49. Båda dessa belopp ökades under året med respective 5 5-6 procent och 5 procent. Skol- och välgörenhetsegendom värderades till $1,512,373 och skulden därpå, är $273,915. Sammanlagda värdet af alla egendom är således $8,125,520.96 och all skuld belöper sig till $1,019,313.49. Läroverkens antal är 9. Elevernas antal var förlidet år omkring 2,500. Barmhärtighetsinrätningarnes antal är 16, fördelade som följer: 7 barnhem, 3 hospital, 3 hjälpkassor, 2 diakonissanstalter, 1 emigranthem och 1 ålderdomshem.

Från Cuba.— Till främjandet af invandringen till ön har kubanska kongressen beviljat en summa af $1,000,000. Guvernör Magoon har utfärdat utlåtande från ett antal korporationer och associationer angående denne fråga, och alla ha uttalat sig till förmån för bevillningen. Flertalet anser att af summan bör $800,000 användas till understöd åt invandrande arbetare och återstoden till hjälp åt deras familjer. Det är särskildt för arbete å sockerplantagerna, som man är i behof af arbetare. Tidligare ha dessa i allmänhet tagits från Spanien och Kanariska öarna.

"Den svängda dörren." — Under år 1905 blefvo inalles 12,724 personer — immigranter — förvägrade att landstiga af en eller annan anledning. I 2,198 fall anges sjuklom såsom orsaken till att Onkel Sam vägrade öppna sina dörrar för dem, i 92 fall sinnessvaghet, i 7,898 fall fattigdom ("med utsikt att falla fattigvården till last"). 39 voro lösgifna fångar, 24 voro prostituerade kvinnor, 1,164 hade i förväg genom kontrakt förbundit sig till visst mått af arbete, hvilket är stridande mot invandringslagen. Ehuru antalet personer som förvägrats inträde är ganska stort, utgör det blott 1 procent af antalet till Amerika anlända immigranter.

Konfiskerade lotteribref.— Postmyndigheten i Minneapolis har konfiskerat 5,000 bref, bärande Köbenhamns poststämpel och innehållande cirkulär för danska klasslotteriet. I cirkuläret heter det att lotteriet är garanteradt af danska staten, och härmed hobillade sig den fiffige dansken att detta skulle gälla äfven i Amerika. Vidare heter det, att alla penningar för lottsedlar skola sändas till Moskow & Comp. i Köpenhamn. Härmed blir det intet af, ty postmyndigheten har gifvit order att inga bref till den firman bli mottagna. En del penningar äro redan afsända, innan knepet upptäckts, men det är också allt hvad Moskow får.

Nationalförmögenheten här i landet vid midten af 1904 — den tidpunkt för hvilken senaste uppgifter föreligga — ha uppgått till 106,881 milj. dollars. Hälften häraf utgöres af fast egendom. Sedan 1890 har den nära fördubblats. Intet annat land på jorden kan uppvisa en sådan hastig tillväxt af nationalförmögenheten.

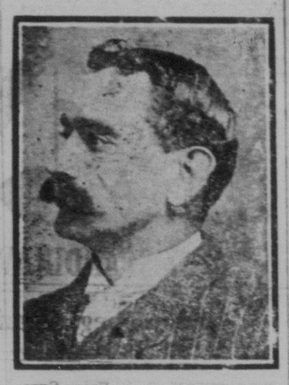

D. McLEAN

President of

Firmen McLEAN & GRISDALE Ltd.

Real Estate & Financial Brokers

Commonwealth Block

Varit i affär i öfver 25 år, hvaraf mesta tiden tillbringats i Winnipeg

MIN PLATFORM

Publik Äganderätt;
Bättre Spårvagnsbetjäning;
Rättvisa åt alla och särskilda fördelar åt ingen.
Bättre Vattentillgång för staden;
Resonabel betalning till alla i stadens tjänst anställda.

Jag anhåller vördsammast om

Eder Röst och Edert Inflytande

som

Alderman i Ward 6

D. McLEAN

Thomas

McMunn,

Kandidat för medlem af

Board of Control.

anhåller om Eder röst och Edert inflytande.

Lång erfarenhet i stadens och det allmännas tjänst har gifvit mig en inblick i hvad en stad som Winnipeg behöfver,

Mitt program är: UTSTRÄCKNING af MUNICIPAL ÄGANDERÄTT, FRAMÅTSKRIDANDE, SKICKLIGHET och SPARSAMHET i handhafvandet af stadens affärer.

Jag kan också säga att ett stort antal af svenska arbetare hafva haft anställning under mig, både som skogsarbetare och här i staden, och enligt min uppfattning finnes ej bättre folk i landet.

Thos. McMunn.

Undertecknad anhåller vördsammast om

Eder Röst och Inflytande

för sin kandidatur

som

Alderman i Ward 7

(Louise Bridge.)

W. K. McPHAIL

Municipal Valen 1906

Till Winnipegs Röstberättigade Medborgare !

Som jag har medgifvit placerandet af mitt namn bland kandidaterna för ledamöter af STADENS 'BOARD OF CONTROL' vill jag härmed framställa mina åsikter gående stadens administration för Edert bedömande.

Jag tror att denna stad har hunnit till en punkt i sin utveckling, liknande den till hvilken andra större städer å denna kontinent hunnit. Men vi hafva den fördelen att vi kunna draga nytta af deras experiment, upptaga hvad som visat sig vara godt och undvika sådant som visat sig skadligt eller outförbart.

Om vi se tillbaka genom vår historia, finna vi en stad ute i vildmarken trefvande sig fram mot ett mål så obestämdt, att få af dess borgare anade, att de en dag skulle bevittna födelsen af en stor kommersiell metropol i västern. Det behöfdes en optimists ljusa fantasi att i prärieskonaren se förelöparen till änghästen eller höra surrandet af framtida industrier på de slätter, som bufteln rråmade i okvald besittning af.

Seende oss omkring, finna vi ett hundra millioner acres bördig jord, som frambringar mera rikedom än kontinentens alla grufvor tillsammans.

Vår stad rycker framåt med stormsteg. Dess befolkning har fördubblats på en fyra a fem år, och fördubblar sig igen inom en kort tid.

Stora summor hafva vi nedlagt på våra gator, boulevarder, parker etc., men vi måste fortsätta, om vi skola hedra den ställning, de kommersiella förhållandena satt oss uti.

Vårt vattenverks belägenhet har satt oss i stor fara. Och skulle våra stadsfullmäktige fortfara att sudda med saken liksom deras föregångare, göra de sig skyldiga till brottslig försumlighet.

Förekomsten af tyfoidfeber såväl som 'doften' från kloakrören fordra snabb eftersyn.

De öfverbefolkade bostadslägenheterna och miniatyr-"slums" finnas redan ibland oss. Vi måste undertrycka deras tillväxt, innan de komma att utgöra en fara för hälsa och moral, såsom fallet är i andra storstäder.

Vi måste hafva kommunal elektrisk drifkraft, om vi skola hoppas att någonsin draga industriella etablissement till vår stad. Förslagets motarbetare söka Edert understöd. Deras motstånd måste sopas bort, och de måste tillsägas att ställa sig ur vägen, ty deras åsikter öfverensstämma ej med allmänhetens vilja. Låtom oss bevisa, att vi ej äro nöjda förrän vi hafva tagit vara på den naturkraft, som lagts vid vår dörr, så att vi kunna behärska den till allmänhetens nytta och fördel.

Fastän stadens skuld är stor, så hafva vi ock stor förmåga att betala. Vi måste låna mer, om vi skola kunna hålla jämna steg med utvecklingen och bibehålla vår ställning, som utpekats åt oss. Om vår kredit lidit, är skulden att söka hos vår styrelse. Med de tillgångar, vi hafva till vårt förfogande, och det välstånd, som väntar oss, paradt med god, ekonomisk förvaltning, bör ingen nödig förbättring försummas på grund af bristande kapital.

Sträjker äro farliga, ej allenast för parterna själfva, utan ock för samhället. De skola ock kunna förhindras genom skiljedom. Det nya stadsrådet skall inbjuda till samverkan i detta syfte alla kommersiella och arbetareföreningar för att om möjligt få till stånd en permanent skiljedom.

Köpingen i går är en stad i dag, Den gamla kommunalförordningen behöfver förbättras. 'Board of Control' har blifvit upprättad för att om möjligt motverka inflytandet af wardens "wire pullers". Om ni välja män, hvilka stå utom sådana inflytanden, ha ni i väsentlig mån medverkat till stadens bästa. Sätter ni däremot in en ward-manipulatör, gör ni saken om intet, och den sista villan blir värre än den första.

Personligen är jag intresserad i hela stadens välfärd, enär jag icke har några speciella intressen, som binda mig vid något särskildt ward. Jag beder eder om ursäkt i förväg, om jag låter veta, att jag såsom byggmästare och kontraktor bevittnat anläggningen af vattenledningsverk, kloakledningar och dylika allmänna arbeten, som förekomma inom samhällena, mer än kanske någon annan man i västra Canada. Som eder tjänare, ställer jag min erfarenhet till edert förfogande.

Det stora antalet valmän gör en personlig 'kanvass' omöjlig, hvarför jag tager mig friheten att på detta sätt anhålla om edert understöd. Som hvar och en af eder är berättigad att rösta för fyra 'Controllers', är det ingen svårighet för Eder att gifva mig en del af Edert understöd, för hvilket jag tager detta tillfälle i akt att i förväg tacka Eder.

Med Största Högaktning,

WM. CARSON, Kandidat för Medlem af Board of Control

Rösta för

JAMES G. HARVEY

som medlem af

BOARD OF CONTROLL.

Till stadens många Röstberättigade!

På uppfordran af mina många vänner, från alla delar af staden, har jag beslutat att uppträda som kandidat för ledamot af stadens Kontrollnämd (Board of Controll). Därför anhåller jag nu om valmännens röster och inflytande för denna syssla, och hänvisar till mitt rekord under den långa tid jag representerat ward 4 som alderman. Under denna tid har jag varit medlem af eller ordförande för olika viktiga komitéer samt tjänstgjort i Hospital- och Exhibition-nämden. Om jag blir vald, skall jag i framtiden, som förut, arbeta för stadens bästa, och begagna min långa erfarenhet i stadens tjänst för detta ändamål.

Jag är i favör af "Day Labor" under kompetent öfverinseende — Äfvenså för att staden själf öfvertager "franchises";
Att staden anskaffar billig kraft för industriella anläggningar;
Att frågan om stadens vattentillgång löses på ett praktiskt och varaktigt sätt, samt så fort som möjligt sig göra låter;
Noggrannt handhafvande af stadens finanser, så att skatterna hållas låga, samt att stadens affärer i sin helhet handhafvas i valmännens och skattebetalandes intresse.

Högaktningsfullt,

James G. Harvey

Jag menar att använda hela min tid för skötandet af sysslan.

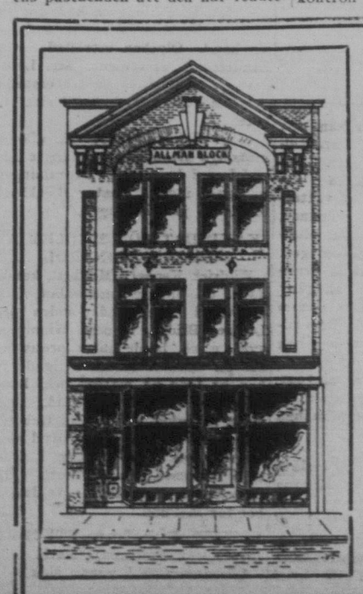

ALLMANS KLÄDESBUTIK

En butik som har anseende.

Endast ett pris.

Allt gods är märkt med tydliga siffror.

Vårt lager af Höst- och Vinterkläder är nu fullständigt, och vi inbjuda "Canadas" läsare att gifva oss ett besök. Vi skola med nöje visa Eder Kostymer och Ekiperingsartiklar, som för hållbarhet, elegans och prisbillighet ställa konkurrens i skuggan.

ALLMANS KLÄDESBUTIK

Allman Block, 592 Main St.

Nio af tio utaf de vanliga krämporna nu för tiden härleda sig från orent blod, hvilket försvagar lifsorganerna. En pålitlig blodrenare botar dessa sjukdomar.

DR. PETER'S

KURIKO

har få, om ens någon jämlike som blodrenare och återuppbyggare af kroppssystemet. Den har begagnats öfver etthundra år — länge nog att bevisa sitt värde om och om igen. Den innehåller endast hvad som vill göra dig godt. Fråga ej efter den på apoteket. Speciella agenter tillhandahålla den. Adressera

DR. PETER FAHRNEY & SONS CO.,

112-114 South Hoyne Avenue, Chicago, Illinois.

Eder Röst och Edert Inflytande

önskas vördsammast för

HENRY SANDISON

som ledamot af

Board of Control for Winnipeg.

KOMITEE-RUM:
Sandisons Block, 304 Main St.;
St. John's Block, North Main St.
Tel. 1808

Prenumerera på Canada.